

دهرود چهلین شه کت

کۆمهله شیعی دوهه

مقدمه

ایران از کهن ترین روزگاران تاریخی، همواره سرزمین تیره‌های گوناگون بوده‌است و در پی آن، سرزمین فرهنگها و زبانها و گویشهای گوناگون. این گوناگونی و رنگارنگی فرهنگی و تیره‌شناختی، خود به تنهایی یکی از رازهای ماندگاری ایران و یکی از فسونهای زیبایی و دلرایی ایران زمین بوده‌است و هست. این سرزمین پسند هزارها، در ایران پس از اسلام نیز آنگاه که زبان شیوا و شکرین دری زبان فراگیر دیوانی و ادبی گردید، زبان ها و گویش های بومی از میان نرفت و فسون و گونه‌گونی فرهنگی توان و کارایش را فرو نهاد؛ پاره‌ای از این زبان ها و فرهنگها، در کنار پارسی دری و فرهنگ فراگیر ایران که در آن باز می تافت و در می گسترد، حتی از ادب ویژه‌ی خویش برخوردار بوده‌اند. پاره‌ای از آفریده‌های ارزشمند ادبی در پارسی دری برآمده و برگرفته از زبان های بومی است که تا مرز آفرینشهای ادبی پرورده شده بوده‌اند و پیش رفته؛ نمونه را کتاب پرآوازی مرزبان نامه - که به شیوه‌ای نگارین و هنری نوشته شده‌است - برگردانی است از کتاب مرزبان رستم شروین، از اسپهبدان و شاهزادگان طبرستان، در سده‌ی چهارم هجری به زبان طبری نوشته شده بود.

این کتاب را سعدالدین وراوینی در سده‌ی هفتم از طبری به پارسی دری برگردانیده‌است. نیز کتابی پرآوازه چون نفخات الانس من حضرات القدس، برگردانی است از طبقات الصوفیه خواجه عبدالله انصاری. جامی سخنور نامدار درویش کیش، این کتاب را از زبان هروی به پارسی دری برگردانیده‌است.

این شیوه تا روزگار ما پاییده‌است و هنوز سخنوران و نویسندگانی در

گوشه و کنار ایران زمین می کوشند در زبان یا گویش بومی خویش بنویسند و بسرایند. یکی از این گونه سخنوران، دوشیزه‌ی دانش آموخته و پاکیزه‌خوی، ناهید محمدی است که خوش می دارد طبع خویش را در سرودن چکامه‌ها و ترانه‌هایی در گویش بومی که کُردی کلهر است بیازماید.

او، در گویش کُردی خویش، خوش و دلپذیر می سراید. چنان می نماید که این گویش، برای وی به آب می ماند، برای ماهی. آنگاه که در این گویش می سراید، تو گویی در بوم زیست فرهنگی خویش به سر می برد و در کاشانه‌ای که برای او نیک آشناست و گنجینه‌ی یادمانهای کهن کودکی است.

آنگاه که ناهید در این گویش شیدا و شوریده برای من نغمه می خواند و دستان می زد و ترانه می سرود، مرا به سالیان دور کودکی و نوجوانی ام بازگرداند، به آن سالیان فراموش ناشدنی که تاسه‌ی^(۱) آنها همواره با من است. من همپای و همپوی با او، به آغوش طبیعت باز گشتم و به روستاهای «درفرمان» به طبیعت ناپسوده و نیالوده‌ی کودکی هابیم در آن گذشته‌است و به روستاهایی به پاکی و بی آلاچی باشندگان آنها که هر زمان می توانستم به سوبشان پر می کشیدم و شوریده و شتابان رخت بر می کشیدم. نماهایی آشنا که او با شعر شورانگیزش در برابر دیدگانم می گسترد و واژه‌ها و نامهای ناب کردی که گوشم را می نواخت و زنگ و آهنگشان نهانگاه نهادم را می کاوید، مرا از دلخستگیها و یکنواختیهای اکنون می رهایند و به رنگارنگیها و نابیوسانیهای^(۲) گذشته می برد. دیگر بار در کنار چشمه‌سار، در سایه‌ی گردوبنی تناور و کهنسال که چتر

(۱) تاسه‌ی (تاسه): NOSTALGIE - حسرت - آرزو.

(۲) نابیوسان: غیر منتظره.

شاخ و برگهای گشن و انبوهش را بر سر ده گسترده بود، می نشستم؛ دیگر بار، بیلکان در دست، از کوهپایه‌ها به جستن کنگر و پوشک فرا می رفتم؛ دیگر بار در نیمروزان تفتنی تابستان، آرمیده در خنکای سیاه‌چادر، دوغ خس^(۳) گردی را درمی کشیدم؛ دیگر بار، بوی نان ساجی - که کدبانوی ده آن را بر اجاق خانگی می برشت - کامم را می نواخت و جانم را می شوراند. دیگر بار آوای بع بع گوسپندان و «موی» گاومیشان و خروش اسب‌ها و لائیدن سگان در گوشم می پیچید. دیگر بار، مزه‌ی خیار ترچک^(۴) و میان سبز شیرین و خوشبوی را - که تازه از بوستان چیده بودند - در دهان می یافتم و از این «دیگر بار» ها بسیار.

چکامه‌های ناهید از آنجا که از بن جان او بر جوشیده بود، در جان من کارگر می افتاد و مرا در آزمون‌های ژرف شاعرانه، با وی دمساز و همباز می گردانید؛ نیز از این همه چه شگفت؟ ناهید، بغدادت رامشگری، آنگاه که چنگ در زلف سخن می زد و تارهای چنگ را به نوازش در می آورد، جز شور و سرمستی از او چه چشم می توان داشت؟ از درگاه دوست خواستارم که چنگ این ناهید نیز، دوشیزه‌ی پاکیزه‌ی کُرد، همواره پرده‌ستان باشد و نواگر؛ هر زمان نغمه‌ای نو از آن برآید و چکامه‌ای دیگرسان بسراید؛ ایدون باد!

دکتر میر جلال الدین کزازی

شهریور ماه ۱۳۸۱

---

(۳) خس: غلیظ - مطبوع.

(۴) ترچک: تازه - نورس.

سخن شاعر

من از صدای نفس های مردان ایل
از تردید و دلهره‌ی نجیبانه‌ی زنان ایل
در روزترین شب خدا
در آرامش خیال
در شستشوی احساس
در باروری شقایق
در شکوفایی پیرترین خدای زمین
در عصمت باستانی قبیله
در زندگی روشن سیاه چادرها
به دنیا آمدم
در کهولت یاس بالغ شدم
در تلخی احساس زنده‌ام
و در مرگ شقایق می میرم.

۸۰ / ۱۲ / ۸

تا کاکیشانی

دالگه پهنای ئی حساسی منی
ناشیم له عیشق ئوستادم تنی
دالگه سهرم هم بگره داوان
جووری منالی بووهرم وه باوان
هم روویم بکه له گه‌وره ماله‌یل
بووهرم وه سورو جه‌شن سیه ماله‌یل
هم روویم بکه له خو‌هش خه‌زاله‌یل^(۱)
بووهرم وه سه‌فا و بازی مناله‌یل
دالگه وه نوو بچن گیسه‌یل
بلاون وه ناز سووز شه‌ویل
دالگه بووهرم وه سه‌ر کیه‌نی
وه پای بی که‌سیم فه‌قه‌ت تو مه‌نی
دالگه به‌و تا رو بکه‌یم له خو‌هر
جووخ^(۲) جه‌وانی بگریم له سه‌ر
دالگه بووهرم وه ره‌و ئی واران
نه‌وازشم که‌ه چو سه‌وزه‌و واران
داوه‌ند پره له عه‌تر ئی حساس
واکه وه روویم ده‌روه‌چه‌یل^(۳) یاس

(۱) زیبارویان.

(۲) جووخ: چاخ، چلچله‌ی جوانی، عصر.

(۳) ده‌روه‌چه‌یل: ده‌لاقه‌یل، پنجره‌ها.

شکوفام بکه رووحن شه قایق
نه وحن عیشقمی خاتوونی عاشق
دالگه بووه سهو سه روین لارد
پپوش کراس گول له به هارد
چه ترد^(۴) شانن که وه بانن شانند
وه میهره بانن رهژینه^(۵) گیانند
یهی میهری که وهی^(۶) هم بکه دهسم
نه خواهش له نگای پیسی ناکه سم
دالگه بمین را دل پریشم
فره جهور وه دهس ناکه سهیل کیشم
م یی ستاره تو کاکیشانی
ئاغوش واکه تو ئاسمانی
م سووسوو ده مو تو چراغانی
راز سه رسه وزی به هاران زانی
م قه تری بوچگ تو ئقیانووسی
له تیه ریکیم هزار فانووسی
ت دار وه فام میوهی تنم
له شاخسارت ناره زوو چنم
ت گه وره نشین نورو نجابهت
ت کلیددار گه نج سداقهت

(۴) چه تر: گیسو.

(۵) رهژینه: آراسته اند.

(۶) میهری که وهی: مهر آبی دوربودن از چشم بد، مویه ر، مورگ، مهره آبی.

همیشه و دایم تازه و سه رزندهی
گیان زنده گی وه جسمان دهی
شه که تی له ت خجالت کیشی
هه ر که شه که ته وه پای ت نیشی
تا دونیا هسه و دونیا دارییه
له چه وه ییل تو زنه ی جار ییه
تا خیمه ی عیشقت های بی بیوانه
سه ر مه نلیدن رای بی کاره وانه
دالگه گیانم وه فدای گیانت
عیشق و زنده گی که م وه قوریانت

۷۹/۷/۳

ودهئیل گهورای مه لکشاھی

(ئیلام)

یادتان وه خپیر شه ویل قه شه ننگ
وه کوروره چینه دلته ییل بی رهنګ
وه کوروره چینه رووژه ییل ئابی
مانگه شه وه ییل و شوور بی خابی
یادتان وه خپیر گوروانی چره ییل^(۱)
شوون نامه ردی له ماوا بره ییل
یاره ییل گهنم، عاشقه ییل داس
وه کوروره چینه هاو کوریه ییل خاس
هم گه له دره و، خه رمان کوتانه
جاتان خالیه له و نیشتمانه
هم خوه رئاواسه و^(۲) ریه ن^(۳) وه مال هاوردن
پای ئاگر نیشتن نان ماس خواردن
هم خوه رئاواسه و هه شار، هه شاره^(۴)
زه ره موشته کی بکه یم دوجاره

(۱) گورانی چره ییل: آواز خوانان محلی.

(۲) خوه رئاوا: غروب.

(۳) ریه ن: ران (گله گوسفند)، که لهو ریه.

(۴) هه شار هه شار: چاوشاره کی، قه راقه را (قایم موشک بازی).

هم خوه رئاواسه و فکریه ک^(۵) کردن
کاسه وه هاوسا، بهش یه ک بردن
هم مه ته ل وه تن ئه و یه ک^(۶) نیشتنه
چراغ وه رووشن تا سوو هیشتنه
ئاسمان خوه شه و قاره ی هساره
عاشقی گول ک هی! له نوو دوجاره
هم بوو عه رووسی پیچیا له ولات
نه و عه رووس گول له چه من درات
هم ده ننگ دو هول هه لپه رکه ی دلته
وه یه ک ره سین گول و بولبولته
هم سورمه کیشان وه چه ویل مهس
هم کوریه دوته ییل چه چوانه^(۷) له دهس
هم شووره ژنه ییل^(۸) گولوه نی^(۹) به سان
وه دهس مال عیشق سه رچووی کیشان
هم بوو عه یید نوو بوو به هارانه
بوو دلنشینی کورده مالانه
بوو سه فای تازه ی ئه و نیشتمانه
له ی غه ریبیه ئارام گیانه
به هار عیشقه و شیرینی وسال
له غه م بته کن قالیچه ی خیال

(۵) فکر: ویر، بیر.

(۶) ئه و یه ک: له گه ل یه ک، باهم.

(۷) چه چوانه: خرخال کچه ییل بووچک.

(۸) شووره ژن: گه و ره ژنه ییل، زن زیبا و محترم.

بویه ی پروژ له نوو ئاغووش وا بکهین!
لهو نیشتمانه هم میلکان بنهین!
یادتان وهخیر عیشقهیل قهدیم
مهگهر بشنهوم بوودان له نهسیم

۸۰/۹/۱۲

بوو نان ســـــــــاجی له ژیر دهوار^(۱۰)
بوو گوله وهری^(۱۱) بوو خووش بههار
بوو خنیه به نان بوو چهویر^(۱۲) چه تر
بوو موباره کی بوو میخهک و عه تر
بوو گولته زهرده بوو پوونه و ریواس
بوو سه میمیه ت بوو میتهر و ئیحساس
بوو عیشق سه وزه بوو هه ناسه ی خووش
بوو میهره بانئ بوو سه فای دلککش
بوو شه قـــــــــایق و یاد دلداران
هه وای عاشقی چو جار جاران
رهقس داره ییل و ئا وای بولـــــــــولته ییل
مه سی خودا بود له عه ترئ گولته ییل
شیوه ی رهین^(۱۳) و دل بهری دلدار
دل و دل کـــــــــردن له وهخت دیدار
حوزوور دل و جلوه ی عیشق خاس
وه خودا په سین له ته وچ ئیحساس
خوه زگ مه و خوه دان ئه پرا سه فادان
جوور منائی کاش بام وه لادان

(۹) گولته نی: سهروه ن.

(۱۰) دهوار: په شمال، سیاه چادر.

(۱۱) گوله وهری: باقه ی گه نم و جوی سه وز به ناگره و بوئی نه دهن و نه یخوه ن (گندم سبز بوداده).

(۱۲) چهویر: گیای خزه شبو کتیوی له هه نپانه (هیزه) په سا ده د ریت.

(۱۳) رهین: رنگین.

موسه لمانی

ئاواره گهی، بیچاره تر وهی رووزگار هه منم
چاره ی منیش جامی مهیه گونام چوهسه نه گهر ژنم
کی تیهی موسه لمانی بکهی، وهی ژنه میهمانی بکهی
وه رسمین عاشقه یلی خاس، شهوی چراغانی بکهی
منیش ههم ناگر گرتمه، ری مالتان گوم کردممه
دهردد وه گیانم نهرمه نی برهس تاگهر نه مردمه
زانم ک مهی فهراوانه هه رکهس وه سوفرهی میهمانه
ههم شهو تیه ریکی عاشقه ییل وه هه رزه گی چراغانه
دلّم هه لاکه و وه یلانه، گیانم شه کت پر له ژانه
وه مهرگی هه چن عاشقه نیه چم وه خانن بیگانه
تهی نهرمه نی! وه چوه مهنی، دهر به سیده و دی نیه خه نی
حالی خه راو تهی عاشقه نهره و جامی نه سه نی
تهویه نه که ی له کاری خوده، نه شینونی بازاری خوده
دهر واکه میهمان هاتییه، لوتفی بکه وه یاری خوده
جامی بییه له تهو مهیه، بووده ئه فاقه ی ناخرد
نه زری بییه، قه بوول حهق، ک بووه ناوو رو ناگرد

۸۱/۹/۲۵

ساقی گیان فهدات

ساقی مهی بییه، مهی له عیشق خاس
عه تهش کوشتییه سم، ههم ناگرم داس
برهس وه دادم نه وایی بمرم
یا له بییه به تر ناگرم بگرم
ساقی مهی بییه، جودام که له خودم
وه گهرنه دونیا و دینم ناگرددم
ساقی مهی بییه ههم مهدهوشم که
وه گهرد خودا ههم تاغوشم که
شاروه دهرم که شایه د رهها بووم
زنده گی توام مه یلا فهنا بووم
ساقی نهره ژن نوشن مهی عاره
من عاری نه یرم مهی غهم گوساره
ساقی مهی به پیم مهسی قه شه نگه
بی مهی و مهسی زنه ی بی ره نگه
ساقی شهو نیشتن چ حالی دیری
هه رکهس په ژاره و خیالی دیری
ساقی حالّم بهی وهی ناو شهواره^(۱)
گیانم تازه که و لاوه په ژاره

(۱) شهواره: شهو زنده دار، که سیکه شهو به سری دایه.

ساقی ئەر باری بادهی ناب ئه پرام
 په ره یلم وا بوون، له قه قه س دهرام
 ئه ر ئمشه و ساقی وه پیم نه ره سی
 ده ری مه یخانه ت، دی بایه د بوه سی
 ئه ر مه ی نه یده من، توای بیده کی؟
 خودا وه کیلی پرو پاس بوو ساقی
 ساقی گیان ئمشه و خه راوه و زارم
 کارم ته مامه نه سازی کارم
 پرووحم نائارام وه زوور هاشوونم
 توای ده چوون زانی زه بوونم
 بی که سی کوشته م خودت میهمانم که
 هم خوله کووهم، چراغانم که
 ساقی گیان فه دات هم ئارام که
 میهمان خودتم ده س وه جامم که
 ساقی گیان خودت گیان یاره یلد
 بووهرم وه سه فای ناو بی عاره یلد
 بووهرم وه شووره تا بچم له خودم
 عیشق و زنده گی پرو سفید بکه م
 ئمشه و دیر وه خته ساقی وه فا که
 من و ئی منه له یه ک جودا که
 خونم هه لالت بکیشه م وه دار
 ئه ما له عیشقم زه ری نایده خوار

۸۰/۱۰/۱۵

وه نوو هاتمه

وه نوو هاتمه تا دهردد بوشم
 ته رح بی به شیت وه شیعرم کیشم
 وه نو هاتمه تا بوشم مینی
 غه م و په ژاره م له دل م سینی؟
 وه نوو هاتمه بوشم له به هار
 جه وانه بیه، یاس میراتدار
 وه نوو هاتمه نازت بکیشم
 وه میلکانان یی شه و بنیشم
 وهی میلکانه ک، خاکه و خاکسته ر
 دوره له شاره یل چوولله و دهروده ر
 هاتمه چراخ تی رووشن بکه م
 وه یادی باوگت په ل وه چی^(۱) بنه م
 هاتمه بوشم له و پروژی شوومه
 پروژی کی خودایش وه لی مه سمومه
 هاتمه بوشم منیش شکیامه
 وه جه وری زالم منیش سوزیامه
 هاتمه بوشم هاویه شه سد منم
 منیش بی به شم منیش چو تنم

(۱) په ل وه چی: نه مام، که له وریه، جوانه.

هاتمه بوشم خویشکه خاسه گهم
 غه مین گوله گهم دیده ی راسه گهم
 هاتمه بوشم برا خاسه گهم
 نازاری دلّم ری هه ناسه گهم
 ئه پرات لاوه نم وه ییاد ئه وسسا
 تا بچیتته خه وه گهرد خودا
 هاتمه بوشم دلته نگی به سه
 ئه ر که سی نییه خودا ک هه سه
 وپینه^(۱) مه که هامه کنارت
 بوومه چراخ شه وه ییل تارت
 وه ی را هه له بچه ، که س ناوی نورد
 خوننامه ی په نجه وه که س سه بتی نه کرد
 وه ی را هه له بچه ، دوره له شارده یل
 ئه وج مه زلومی ته مام کورده یل
 وه ی را هه له بچه ، زه خمی له داسه
 رووح بییدار هه زاران یاسه
 وه ی را هه له بچه شه هییده شاری
 که سی نه شنه وس ، نه ی نامه ی زاری
 وه ی را هه له بچه ، به ش به شی کردن
 کافه ر و زالم چو یه ک لی بردن
 وه ی را هه له بچه ، نازادی تی مرد
 کی نفرین بکه م بهر له باختی برد

(۱) وپینه: دلواپسی (په ژاره)، که لهوویه.

وه ی را هه له بچه ، یی گوورسانه
 بهرگ زه رینی گشت کوردسانه
 وه ی را هه له بچه ، خودا تی وایه^(۱)
 را به شه رییه ت ئه وج رسوایه
 وه ی را هه له بچه ، که س رای نه گیرس^(۲)
 چه وی عه دالته وه پی نه نوورس^(۳)
 وه ی را هه له بچه ، خون تی جارویه
 واران به لا پی یی ا واریه
 مه ره می بارن زه خم کارویه
 ده سی به نه ویان، وه خت یارییه
 پیشانی ئیمه را لیتوا^(۴) نووسان
 ناوینمان را جودایی کیشان
 به ش کی خواردییم هه ق کی بردیم؟
 ئیمه ک وه که س به دی نه کردیم
 بوشنه هه له بچه تو یی بهرگیدن
 یی گوشه له ئی زه جره وه دردیدن
 کوردسان گشتی جی زه جره و غه مه
 سه د ده فته ر بوشم لی دهرده، که مه

(۱) وایه: هه لات، که لهوویه (فرار).

(۲) نه گیرس: ناگیری، که لهوویه (گریه نکرد).

(۳) نه نوورس: نه پروانی، که لهوویه (نگاه نکرد).

(۴) رالیتوا: وه یجوره، به م چه شنه، که لهوویه.

هه‌رزه‌گی به‌سه

ئه‌ی دَل هه‌رزه، هه‌رزه‌گی به‌سه
دو‌نیا دامی‌گه مشتی هه‌وه‌سه
ساده‌گی نه‌که‌ی بچیده‌ی دامه
عیشق هاله کووره عاشیقی کامه
دی باوه‌پ نه‌که‌ی قه‌سه‌م خودا
نه‌کو‌تی ده‌ری و‌ه‌ئیس‌م وه‌فا
ئه‌ی دَل ساده وه ری خووه‌تا به‌و
خوه‌ت مه‌ردم: بناس گووش نه‌یده‌ن وه‌چه‌و
دی نه‌که‌ی وه نوو فکر خام بکه‌ی
وه سایه‌ی که‌سه‌ی شه‌که‌تیت بنه‌ی
ت کئی یی زه‌مان جان‌ه‌ماز بودن
و‌گه‌رد خودا هه‌م ئاواز بودن
نه‌مه‌ک نیایدن وه زه‌خم که‌سه‌ی
وه‌یه‌ک نیایدن هه‌تا جای ده‌سه‌ی
چه‌وه‌لید توان مه‌ر چۆوه کردیده
زینه‌ید مه‌رگه‌ت زو مر‌دیده
دو‌نیا ئه‌را تو‌دی ئه‌رزش نه‌یری
له جه‌وانی‌یش کئی نه‌یدن خه‌یری
له نو‌هه‌لس و فکر چاره‌که
مه‌رگ یی جاره، که‌فه‌ن پاره‌که

۸۰ / ۵ / ۱۲

هه‌م دَلَم ته‌نگه

هه‌م دَلَم ته‌نگه را به‌هار نوو
را ئه‌ویه‌ک^(۱) نیشتن تا گه‌ر وه‌ری سوو^(۲)
هه‌م دَلَم ته‌نگه و که‌فتیه‌سه خیال
تیه‌یدن وه مه‌شام بوو نارنج کال
هه‌م دَلَم توای جامی بنووشم
فرم شیرین کوردی بووشم
هه‌م دَلَم ته‌نگه ئه‌را ئی‌واران
را خووه‌ره‌تاوه‌و را نه‌رمه‌ واران
هه‌م دَلَم ته‌نگه را به‌ره‌فتاوان
که‌فتیه‌سه یادم می‌لکان^(۳) و باوان^(۴)
هه‌م دَلَم ته‌نگه ئه‌را بووسانه‌یل^(۵)
که‌فتیه‌سه یادم کونه^(۶) وه شان‌ه‌یل
هه‌م دَلَم ته‌نگه له چه‌بخوه‌نم
چه‌نی چه‌ن ساله له دَل نه‌ه‌خه‌نم

(۱) ئه‌ویه‌ک: له‌گه‌ل یه‌کیوون.

(۲) وه‌ری سوو: به‌یانی زوو، سپیده‌دم.

(۳) می‌لکان: نیشتمان.

(۴) باوان: خزمه‌کان.

(۵) بوسانه‌یل: جیگانی سه‌رسه‌وز.

(۶) کونه: مه‌شک ئاو، که‌له‌وریه کونه‌وه‌کول یا وه‌شان.

که‌ی منال‌یلت وه خو‌ه‌شی خه‌نن
که‌ی مه‌ردمانت نازیه‌تی که‌نن
ده‌رمان ده‌ردت ده‌س وه ده‌س گه‌ردی
شایه‌د بی‌ی رژی به‌یده‌ی پید مه‌ردی

هم دلم تنگه را بی‌ گول‌ خه‌نه
یه‌کنی رام بوشی: گول‌ خه‌نه چه‌نه؟
هم دلم تنگه را شه‌وقتی وسال
پر له گه‌رد غه‌م قالیچه‌ی خیال
کنی بته‌کنی تی قالی غه‌مه
ئه‌را دل نه‌واز له‌ی ده‌وره که‌مه؟
چه‌ویلیم شه‌که‌ت می‌همان شه‌ون
روژنای گلارده‌م جوفت چه‌وکه‌ون^(۱)
ئه‌ر ئه‌و چه‌وه‌یلله هم بانه خه‌وم
خه‌و له سه‌رم چوو رووشن بوو شه‌وم
بان بلاوینیم دل‌یل ناساز
بگریم له‌سه‌ر هم شی‌عر و ئاواز
نیشتمانه‌گه‌م نارام گیانم
ناوت هه‌ر له‌حزه‌ هاله‌ زوانم
به‌زه‌گی^(۲) لیتوت زه‌ردی روخسارت
یه‌کام خه‌زان و شی‌وان به‌هارت؟
یه‌ده‌س کی بو خه‌رمانت به‌ش کرد
دل غه‌مینت ئه‌له‌کی خو‌ه‌ش کرد
یه‌کام توفان و به‌ر له‌ باخت برد
کام خودانه‌شناس بی‌ی چراخت کرد؟
ت خو‌ه‌ت ورس‌یگید^(۳) به‌شت ده‌نه‌و ده‌ر
یه‌گه‌نج تنه‌ تاج نه‌نه‌و سه‌ر

(۱) چه‌وکه‌و: چاو شین (آبی).

(۲) به‌زه‌گی: غمگینی.

(۳) ورس‌یگ: برسی، که‌له‌وریه (گرسته).

رووح هاوار

تھوج مہزلوومی شارم، ها سادات
شیرینی غہمی دیرینہم فہدات
بولبول خوشخوان باخ کوردانی
را دلتنہنگییم نارام گیانی
هاوار مولک زہنجییر وہ پا
لہ سکوت مہرگ زنہی و سدا
گووش پہنجہرہیل چہوہرئ تن
لہ باخ ئیحساس گول تہرات چن
خودا بکہیدن نہچیتہ قہفہس
فہدای ہہنجہرہت ہہزاران نہفہس
شیرہیل نابم فہدای، تاوازت
تہپش دلہم بہدرہقہی سازت
وہخت تہو دیرم پر لہ خیالہم
شہکت و دلگیر نہخوہشہ حالہم
ہوونکی^(۱) سادات تہو وہ ہورم بہی
میتہمان خودام، خوہی نیشانم دہی
وہکونج قہفہس شیوہنہ کارم
وہخت سادات تیہت، من پەر درارم

(۱) ہونیکئی: فینکی، کہلہورپہ، کنایہ از ترنم و لطافت.

سووز دلہ گہم! بکیشہ تاواز
کزہی بی بہشیم بی وہنوت و ساز
بہو وہ گہرد یہک بخوہنیم وہ نوو
باخ پر لہ گول بی باخہوان بوو
بہو تا بخوہنیم وہی چارہی رہشہ^(۱)
را جوغرافیایگ لہ مہرز بی بہشہ
بہو تا بخوہنیم وہ دلواپہسی
تولہ غہریبی م وہ بی کہسی
بہو تا بخوہنیم لہ شہوہیل شووم
ویران بکہیمن لانہی دال و بووم
کاکہ گیانہ کہم، ساریژ^(۲) گیانم!
منیش هاودہردئ لہ کرماشانم

۸۰ / ۱۰ / ۱۰

(۱) رہش: سیاہ، کنایہ از بخت سیاہ.

(۲) ساریژ: مرہم.

ئىنتىزار دور

نېھ زانى چەننى دىلگىرم وھلىت
خوھمىش نېھ زانم چووه بوشم وھپىت
زانى بى كەسى چووه گەردم كرد؟
ھاوپىشەى مەرگو، دل لھ سىنەم مرد
رووژم سىھسەو شەوم سىھتر
ئەرام ھاىتېھ بەئ لھ بەئ بەتر^(۱)
زانى دلەگەم وىرانە گەردە
پەشىوو ناساز ئالوودەى دەردە
فرە خىانەت وھ ناکەس دېھ
نېھ زاننى دووس و دوشمنى كىھ
وھ دووسى دووسى، گىيان وھ لى سەنن
وھخت گىيان كەنن وھ مەرگ خەنن
زانى زەمانە روگەردانە لى
گشتى كەسەگەم ئومىدى بەپى
كەى وھ دلەگەم خوھشى نىشان دەى
كەى تېھرىكى شەو لھ رووژەىلم بەى
كەى دووسى كەىدن وھگەرد عىشقا
كەى سەوزمەو كەى لھ خوھم تا خودا
كەى واران نور دەىدن وھ باخم
كەى رووشنەو كەى كۆھنە چراخم

(۱) كىنايە از بدىبارى.

كەى پىوھن دەىدن دل شكىاىم
كەى وھنو سازى قەلاى^(۱) پرمىاىم
دى كەى تىھىدەنەو ئىنتىزار دور
دەشت سىھتېگم ئەى واران نور
بوارە پىما بشوور ئى خاكە
جەسەم ئاگرەو گىانم ھەلاكە
تاكەى وھفەرار دل قاىم كەىدن
وھى عىشق پاكە چووه جواو دەىدن
تاكەى ئى زەجرە بى دەنگ بكىشم
تا كەى چوھەرى تەنىا بنىشم

۸۰ / ۴ / ۴

(۱) كاخ، قلعه.

یہیشہ گوزہری

دلہ گم چہ تہ ، ہم بی قہراری؟
لہ جہوری شہیتان لہنوو غہمباری؟
دلہ گم چہ تہ ئہرا گیریایدہ
ہم وہ شہلاق کینہ بریایدہ؟
نہخوش و غہمین ہہ پہریشانی
ہہرچہن شکیہیدن ہہ میہربانی
ت ک وہ کہسی کاری نیاشتی
وہناو خوت بودو دونیای تر داشتی
لہری بردنہت خسسہ تہ دام
لہ ئاگری تو یہسہ م سزبام
سادہ و سہمیمی کاری نہکردی
ناوی لہ کہسی وہ بہد نہوردی
زہخم کہسیگیش تو نہکولانیت
مال کہسیگیش تو نہرمانیت
چہ ولید توان شہیتان پہرہسہسہیل
ری ئیمامہیل گر خہنجرہر وہ دہسہیل
چہ ولید توان سیہدلہگان
نامہردوم تہرین قہوم ئہی زہمان
دلہ گم مین خودا گہوراسہ
ہہرچہن زہمانہ لہنگ و ناراسہ

تہہمول بکہ یہیشہ گوزہری
زہمانہ رامان رووژی خوش تہہری
دلہ گم دونیا وہی جوورہنییہ
دوشمنی بہدزات بوودہ روسیہ
کزی^(۱) خوت مہکہ یہیشہ گوزہری
ئہر دہری بہسیاس واز بوودن دہری
ئوشی باخ دل پر بوو لہ ئیحساس
یہ ئمتہانہ مہردمان بناس

۷۸/۸/۱۷

(۱) کز: غمگین، کزہ: ئاوازی بہغمہو.

یادت قه‌شه‌نگه

ئمشه‌و وه یادت چه‌نی قه‌شه‌نگه
جیهه‌ت^(۱) خالییه‌و دلم رات ته‌نگه
وهی شووره‌ حاله یادت به‌ش دیری
دل ته‌نگی را تو دلم خو‌هش دیری
وه یاد عیشقت دلم گۆرگری^(۲)
گهرمی عیشقت نه‌و وه سهردی مری
وه مه‌نن رام بوش چیین ئاسانه
وه‌پای عیشق مه‌نن ئه‌سل و بونیانه
زانم چیدن و ئه‌له‌کی خو‌هشم
حاته‌م عیشقی وه‌لیت بی به‌شم
یادت هه‌م ئمشه‌و سهرگه‌ردانم که‌ید
جینون عیشقد هه‌م حه‌یرانم که‌ید
کوچه‌ په‌س کوچه‌یل وه‌شوونت گه‌ردم
کلگ نیشان^(۳) بووم هه‌م وه‌لای مه‌ردم
نیه‌زام چووه بوشم کاری دل یه‌سه
فره پی ئوشم عاشقی به‌سه

(۱) جیگا، مکان.

(۲) کنایه از گرما گرفتن.

۳- کنایه از انگشت نما شدن.

مۆتسه‌لا بووه‌و ری چاره‌ی تنی
رائی قوفل سانه‌ کلید منی
ئمشه‌و وه‌یادت دل فره‌ ته‌نگه
ئی دلته‌نگیه‌ چه‌نی قه‌شه‌نگه
خودایا نه‌گر ئی دلّه وه‌لیم
دل ته‌نگتـر له‌ی دلّه به‌پیم
خودایا بیه‌ که‌عبه‌ی مورادی
له‌ جنس دلم دل ناشادی

۸۰ / ۳ / ۳

سهر له موناجات

کاره وان جهم کهن وهخت سه فهره
خودا ته نیاسه و هاوسای خه تهره
دی مه نن نه یریم وه ناوو مه دینه
نه و بهی نه بهردو نوسررت دینه
وهره و کهر به لاولو سه رزه مین شام
داوهنت گرم ده خیل یا تیمام^(۱)
بهو وه پیره، مه چوو سه رف نه زهر که
لهی سه فهرده گیانا سه زهر که
وه تی ک نیسه و دن دین حهق ته نیاس
زهو پر له فساد و سانم خه تاس
یا تیمام «حوسه مین» په نای رووژی ته نگ
سه ربه رزی عیشق و مردن قه شه نگ
ت خو له دلده ریای حهق جووشی
تاو روسیه بو خوهی وه شهرم پووشی
ت خووو ئابرو نه سل ناده می
شه و چرا خه گهی وه چی خاته می
وه حهق شایسته ی شوون سه دیده ری
وه حهق روژنای چهو پیغه مبه ری

(۱) کنایه از خواهش و التماس کردن.

توقه لعهی عیشقی را گهنج ئیمان
بهرق ئیمانت ماوای زلم سزان
سهرت بی وه بی لهش چی وه موناجات
وه دونیا وه تی یا حهق و هه بهات
عهلی بویاتات ئهر لهو مه دیدانه
خه بهر تکرار کرد هم جاودانه
عهلی بویاتات ئهر وه لای سهرت
دهس مویاره ک کیشا په بیکه رت
به توول بویاتات وه حهق زاری کرد
ئه شکه یل خودا له چهو جاری کرد
یا تیمام حوسه مین فه دای سه ردم
فه دای قافللهی غم په روردم
فه دای خه میه یل ئاگر دریاگت
فه دای به شه گهی وه زوور بریاگت
فه دای سه بردو فه دای قهرارت
فه دای عوروجی شه رافهت بارت
فه دای کهو سه واری بی دهس و بالت^(۱)
فه دای نه مامه یل را مردن کالت^(۲)
فه دای شش ماهه ی کوورپه منالت
فه دای شه هیده یل کهم سن و سالت
فه دای هجله گهی عهلی ئه کبه رت
فه دای تشنه گی عهلی ئه سفه رت

(۱) اشاره به حضرت ابوالفضل عباس (ع).

(۲) اشاره به کودکان حضرت امام حسین (ع).

فهدای پاسییت پاس پهستگاره
 فهدای عهباست تهک عهلهم داره
 فهدای نه بهردد وه گهردی شهیتان
 فهدای زه مزه مت له نایه ی قورئان
 فهدای مه کتبه شه هید په روهرت
 فهدای سه ریه زی دایه م سه روهرت
 فهدای مه کتبه بت عیشقه و شه هامت
 نابرو دینه تا وه قیامهت
 فهدای نه مازئ غه ریه بانه تم
 فهدای قیام نه جیبانه تم
 فهدای تیره یل له ش پاکتم
 فهدای پیکه ری هزار چاکتم
 فهدای ناوتم ها قاپی^(۱) دونیا
 ئیسلام له خونت وه حق گرت بونیا
 فهدای مه زاری شه ش گوشه ی تنم
 حه سرت کیشه گه ی پابوست منم

۸۰ / ۶ / ۸

بوخچه ی دهر دمان

بهو تا بهش بکه یم بوخچه ی دهر دمان
 هه نجه ره ی خونین، ناهن سهر دمان
 بهو تا بهش بکه یم بی به شی خوهرمان
 دی چهنئ سکوت وه جه وری زه مان
 بهو تا بهش بکه یم کزه ی^(۱) نیمه شه و
 میهمانی بکه یم چه وه یل بی خه و
 بهو تا بهش بکه یم بی به غه ل هه ناس
 وابکه یمه دل دهر وه چه یل یاس
 بهو را یهک بوشم له سوزبان دل
 دووای کووچ یاره یل چو نیشتمه گل
 بهو را یهک بوشیم له بازار غه م
 له دز زنه ی له تاجر سه م
 بهو را یهک بوشیم له و تابادیه
 له و شار ناشاد له و ناشادیه
 بهو را یهک بوشیم له بی سامانی
 له عه روسیه ل بی چراغانی
 بهو را یهک بوشیم له و کاره وانه
 وه زوری نه یزه کووچیان دانه
 بهو را یهک بوشیم له و غه م گه ورا
 نه را هه له بچه ناگری دریا

(۱) کزه: ناله، که له وریه، کزه: ساردی به یانی زوو له گشت کوردستان.

(۱) قاپی: دهر، کنایه از عزت و احترام حضرت (ع).

ئه‌را نه‌گولۆ وه غونچه سزیا
 ئه‌را نه‌هالیگ وه ریشه کنیا
 ئه‌را گولۆه‌نی کۆ بو وه عه‌له‌م^(۱)
 ئه‌را هاوارێک شکیا له قه‌له‌م^(۲)
 به‌ورا به‌ک بوشیم هه‌ر چۆ پیمان هات
 هاوار بکیشیم له گووش ولات
 کوچه باخیمان پر له بوو غه‌مه
 خوه‌شیه‌یلمان ره‌نگ ماته‌مه
 سووز دل‌مان بوو غوربه‌ت ده‌یدن
 فه‌ریاره‌سمان خودا که‌ی تیه‌یدن؟
 ته‌نورمان گه‌ر، نان سزیا به
 ستوون مالیش له بن رمیا به
 به‌و وه‌یره دالگ چه‌وی هاوه‌ ده‌ر
 باوگ و سایه وه له‌ش بۆ سه‌ر
 عه‌موو پا به‌نه‌و ده‌سۆ ها زه‌نجیر
 باپیره شه‌که‌ت له خودا دل‌گیر
 به‌و وه‌یره وه نوو شی‌عری وه‌تمه
 دل‌واپه‌ستم هه‌م نه‌خه‌فتمه
 به‌و وه‌یره م خوه‌م دارم سه‌تمه
 جووێ مه‌نسورم وه دار مه‌تمه

(۱) یک رسم در عزاداری کرمانشاه، ایلام و لرستان. روسری (گولۆه‌نی) زنان را به‌صورت پرچم درآورده که نشانه عزاست.
 (۲) کنایه از فریادی که در گلو ماند.

مال‌ه‌یل گه‌لی هه‌م بوو واران ده‌ن
 که‌وه‌یل^(۱) شه‌که‌ت له سه‌فه‌ره‌و تیه‌ن
 ئه‌شکه‌یل غه‌م و خوه‌شی به‌که‌و گرد
 شه‌وق هاتنت غه‌م له هورم برد
 خه‌نی نه‌یرم و وه‌گیری خه‌نم
 وه خاتری تو به‌رگ غه‌م که‌نم
 فک^(۲) نه‌که داخه له هورم چوودن
 باخێ زه‌خمی یاس چو بۆ به‌ش بوودن
 هه‌ژار و شی‌لر وه مال دور که‌فتن
 چه‌وه‌یل که‌ژال وه‌خه‌وه‌و خه‌فتن
 هه‌یمن و وریا زه‌مین گیر بونه
 رووژین و نسا‌ر دل‌یان خونه
 به‌و وه‌یره وه نوو شی‌عری وه‌تمه
 چه‌نی ئه‌ینتزار وه پا که‌فتمه؟!
 به‌و وه‌یره وه نوو شووری به‌ی دل‌م
 چه‌نی، چه‌ن ساله له ماوا ول‌م
 باخه‌وانه‌گه‌م، به‌و دیاری باخ
 چوار ده‌وری بگر وه گولۆ و چراخ
 باخه‌وانه‌گه‌م! باخه‌ئاواکه
 فکری زه‌ی و مال و ماواکه
 دل خوه‌شیه‌گه‌م فه‌قه‌ت تونیدن
 ئه‌ینه‌ی شه‌وقم دی نه‌شکنیدن.

(۱) که‌وته‌یل: کبوترها.

(۲) فک: ویر، فکر.

چاره شهر یهسه

ئیواره وه خهیر دایه کیوانوو
ئی ئیل و کووچه وهره و کورره چوو
یهئیل کووه ماوایان هاکیوو
ئهرا پای قاف چن یاگهر وه شاکوو
دایه گیان! رام بوش، سهردرای کییه
را وه لیویان گول خه نه نییه؟
رام بوش ئی کووچه، کووچ پائیزه؟
یا کووچ دلایل له گوله^(۱) ریزه
دایه گیان گهرمه یا سهرده سیره
یه کووچ ئاسی^(۲) یا کووچ شیره
دایه گیان میلکان وه کورره نه نه و
سوفرهی دلتهنگی وه کورره خه نه و
کام دهره دن دایه خریدانه و خوهی^(۳)
دهسی کام نهسیم نهوازشیان کهی
دایه گیان دیاره چما بی سهرن
مه ره هم زه خمه یل وه کورره تبه رن
شه که تی دلایل وه کورره شوورن
چه ویان به سانه دی وه چه وه نوورن

(۱) گوله: گلوه، فشنک، فیشهک.

(۲) ئاسی: ئاسک، آهو.

(۳) خریدانه و خوهی: په ناگرتن (په ناگا)، کنایه از پناه گرفتن.

دایه گیان! له چوه چه میایدو پیری
تونیش بازمه نهی کووچ دلگیری؟
وه تی: روولته گیان خهیر وه بان چه و
تونیش بیداری یا هایدنه خه و
وه تم دایه گیان من ههر بیدارم
شه و نشینه گهی په ژاره بارم
و تم دایه گیان له بیداری بوش
مه سی ته مامه له هوشیاری بوش
وه تی نه سهرده و نه گهرمه سیهره
یه دهره دهری ئاسی و شیهره
وه تی: ئی کووچه یه کووچ غمه
بی غم نویسی لی ناوه که مه
وه تی یه کووچ شاروه دهری یه
کووچ ویلان خاک وه سه ریبه
وه تی یه کووچه وه زه نجیره وه و
یه کووچ عیشقه وه دلگیره وه و
وه تی یه کووچ زنه ی و مه رگه
گه لاریزان دار پر به رگه
وه تی یه کووچ شیرین و له یلاس
فه رهاد و مه جنون بالیان به سیاس
وه تی دایه گیان وه چه و دل دونن^(۱)
دلایانی شکیاس فره دل خونن

(۱) دونن: نهوین، می بینند.

وهتی زینتی ته سپ وه خوسه به سان
 روولته گیان پشت کوره یلم چه مان
 وه تم: دایه گیان شیر کوچ نیه که یدن
 بیشه وه خاک غه ریب نیه خه یدن
 وه تی نه ر بیشه و جایان ناگر بهن
 مه جبورن شیر هیل بیشه ول بکن
 وه تم چاره چه س ت چاره زانی
 ری چاره رام بووش وه میهره بانی
 وه تی چاره ی به سه د چاره دیری
 هه زاران دل شیر ناواره دیری
 هه زاران دل شیر وه زه نجیره وه
 جه وان مردنه وه داخ پییره وه
 مهر توله شیر هیل بی کار بکن
 بیشه یل سوزبای هم وه نوو بهن
 نو کوچه خاسه کی دل رازی بو
 وهخت دل خووشی، عیشق و بازی بو
 داخ نهی کوچه دایه، سه یینه
 شیر هه تا کوچ فره ره یینه
 کوچ وه زور کردن هه داخی مینی
 مهر یه ی روز خودا حه قی بسینی

۸۰ / ۶ / ۲

فهرق عیشق

نهو خه نجه ره ک فهرق ت شکان
 قه لای عیشق و نامالم رمان
 گیانی عه داله ت کیشیا وه خوون
 تاسمان و زه روسیه وه بوون
 نه خلسان خاموش خون له چا جووشی
 مه سجد و میهراب بهرگ غم پووشی
 کوچیل تیه ریک پر له تلتماس
 له مهردانه گی دی ره گی نه ماس
 عه لی دهرمان ته مام دهر دو
 له قه حتی ئیحسان عه لی خوئی مهردو
 نه مازی عه لی له به سته ر دینه
 رکووعی له عیشق سه جاده ی خونه
 چه وه یل وه دهر من عه لی وه دهر نات
 خودایا عه لی چه وه سه ری هات؟
 یه تیمه یل مه نن چه و ئینتزارئ
 نه زان سه حه ر مهر عه تری باری
 یا عه لی ت که ی فهرشت سه ریرو
 ماله گه ت کاخ و جیه ت سه ریرو
 یا عه لی ت که ی له مه یدان دهر چیت
 وهخت بی که سی دین خودا دیت

يا عهلی ناوت ئیسم ته عزمه
را دووس دهرمان و را دوشمن سهمه
زهخم خیانهت سهر وا کردییه
نوش داروو نیه و سهراب مردییه
يا عهلی برهس، رهمهق نهمایه
یهی رووحتی بییه وهی جسم و سایه

۸۰ / ۱ / ۲۰

هاوو کووچ

له کووچ پاییز مهنهسه جی
بی کهس و تهنیا، ری بوهم وهکی؟
هاوو کووچه گانم، وهلیم پهردانه
گیروودهی دامم بالتم بهسانه
دهسهیل ئیحساس لهنوو یهخ کردن
خوهدش خه زاله گان هم ماته م گردن
که وهیل عاشق وهیره بار کردن
دلّه گهی منیش وه گهردا بردن
شه وه خون^(۱) دان و شه قهی دان له بال
ئه را م هیشتن سهد چه سرهت کال
فکر نه کردن م وهیره مرم
تا خودا چم و په لپیان^(۲) گرم
له کووچ هه لگه ردن بانه و دیارم
م وه بی ئیوه چو تا قهت بارم
رووژگاری بوو منیش کووچ کردم
ههر جا تواسم زنده گی بردم
هاوو کووچم بوو، لانهی عیشق کردم
یهسه تهنیام و وه بی کهس مردم

(۱) کنایه از با عجله رفتن.

(۲) په لپ: بهانه.

بان نیجاتم بهن هاوو کووچهیل خاس
گهردی یهک بجیم وه تهوج ئیحساس

۷۹/۶/۱۲

ههردگ چهوهپری

ههردگ چهوهپری ههردگ بی کهسیم
ههردگ زیندانی بی فهریا پهسیم
ههردگ کوشیایمه وه تیر بهلا
ههردگ وه لیمان تووریایه خودا
ههردگ سووزیایمه وه ئاگری کین
ههردگ روسییه له زارو زهمین
ههردگ بی گونا هایینه عهزاو
ههردگ شاروهدهر ماوامان خهراو
ههردگ شهرمهنده، ههردگ پهشیمان
سه رهو بنهیمن وهرهو بیساوان
ههردگ دلتهنگ و دلخون له دوری
ترسم وهی داخه و، تهک بهیم له پیری
ههردگ ئومیدوار وه عیشق مهحال
ههردگ دلخوهشیم وه خه و خه یال
ههردگ غافلیم له خه و رووژگار
نهمهنن دیریم نه دل فهرار
ههردگ باخهوان، ههردگ بی باخیم
ههردگ شهونشین بی شه و چراخیم
ههردگ بیماریم له ته و ئینتیزار
نهمه نیه پامان ئارام و قهرار

ههردگ چهوهړی چهومان هاوه دهر
ههردگ خهیاڼ یهک دیریم وهسه
ههردگ ئاو بومن وه دیدهی پړئاو
له جی چشمه‌ی عیشق په‌سیمنه سه‌راو
شه‌رت بوو بسزم تا سوخانم هه‌س
خوهم نه‌شکینمه‌و له دیدی ناکه‌س
شه‌رت بوو چه‌وه‌یلم وه‌که‌س نه‌نوورن
له عیشق و زنه‌ی دی ده‌س بشوورن
شه‌رت بوو دلّه‌گه‌م وه‌لای که‌س نه‌چوو
له گولزاري که‌س گول نه‌که‌م وه بوو

۸۰ / ۴ / ۵

ئه‌را سوو

به‌و تا بچيمن هه‌ردگ له‌ی پروه^(۱)
له شه‌و دهرچيمن ئه‌را ئه‌و سووه^(۲)
به‌و تا بچيمن را مولک خوهمان
غه‌ریبی شاره‌یل پشتمان چه‌مان
به‌و تا بچيمن له‌ی مولک غه‌مه
حه‌تا چیه‌نیش^(۳) له ئیره‌که‌مه
دلته‌نگی فره‌و دلخو‌ه‌شی نییه
به‌و تا بشکه‌نیم ئایین سییه
به‌و تا بچيمن دی مه‌نن خه‌تاس
رئ ئیمه‌ له‌ی رئ ئه‌ی قه‌ومه‌ جوداس
جودا بکه‌مین خوهمان له شه‌یتان
په‌یدا بکه‌مین هه‌زرت ئینسان
دی نه‌فرووشیمن وه جووه‌ی ریزوان^(۴)
وه‌لای خوداوه‌ن نه‌ومن په‌شیمان
به‌و تا بچيمن له‌ی شاری کووره
خوویانه‌ گرتن فره‌ ناجووره

(۱) روو: ولات، نیشتمان، شوینگه.

(۲) سوو: به‌یانی، فردا.

(۳) چیه‌ن: چون، رفتن، که‌له‌ورپه.

(۴) اشاره به داستان حضرت آدم (ع) که بهشت را به دانه‌ای گندم از کف داد.

بچیم را مولک فقهت خودا بوو
تاسه‌ی (۱) دلّه‌گه‌م وه‌لادان دهرچوو

۷۹/۵/۲

ماچن له تیۆلی عیشق

ئه‌گر بای له دلّه‌گه‌م، غه‌م و په‌ژاره چوودن
دلّم له هیتجران پیره، وه عیشق جه‌وانه‌و بوودن
فره، فره بی ره‌حمی سه‌ری وه‌دیارم نیه‌یدن
دهس وه سه‌ر دلّم که‌م وه دروو ئوشم تیه‌یدن
دلّیش وه‌لیم بی‌زاره، زانی کاره‌گه‌زاره
دی باوه‌رم نیه‌که‌یدن هه‌رچی بوشم لی باره
من و دلّم دایده جه‌نگ، کاری خوبیی نه‌کردی
ئاگرئی جه‌نگه‌دید، دهس وه‌ئاو نه‌وردی
من و دلّم نیشتی‌مه، هه‌ردگ دهسه‌زرانی (۱)
نه‌خه‌یر دیم نه‌خوه‌شی له عیشق و زنده‌گانی
ئه‌و هاله کونج سینه، منیش له زیندان غه‌م
زه‌مانه زه‌جری م دهی، م رووژی ئه‌و سیاکه‌م
دلّم له م شاکیه منیش له رووژگارم
ئوشم دی را هه‌میشه: ناوی له عیشق نارم
تفی له رو عاشقی، سولتان که‌یدنه گدا
زانم عیشق موقه‌دهسه، وه‌لیم نه‌گری خودا
یه‌گشتی کاری عیشقه، کرده‌م وه‌کلگ نیشان
جه‌وانییم فه‌نا کرد، حاسل عومرم سزان

(۱) دهسه‌زرانی: دهسته‌ئه‌ژنۆ، واته دهس به‌ئه‌ژنۆ دانیشتن، به‌مانای خه‌مگینی و
که‌سه‌ری زۆره. زانوی غم بغل گرفتن.

(۱) تاسه: چه‌سره‌ت، آرزو.

فک^(۱) کھی وه کوو ره سیده، ئی جووره خارم کهیدن
 تاوان ئی زه جـره یله وه روزگار دهیدن
 من و دلّم دووسی کهیم، ئەما وه یادم نیه چیت
 بی پرووژی دیرو تهنگی وهی قسه منه رهسیت
 گورزی خدا بی دهنگه تیدنه و دیاری تونیش
 فهیمی م چوه کیشامه که فیده یاد منیش
 وهختی تن و دلّه گهت کهفتینه گیان خوهتان
 وهخت زه مانه گرتهت عیشق و غورورت شکان
 ئەوسا دی فره دپیره، دلّ را عاشقی پیره
 دی بالّ په یرواز نیه دلّ وه ناو خوهی ئەسیره
 وهلی م ئومیدوارم عیشق له نوو موعجزه کهید
 نهسیم عیشق کافیه وه داره یل کوهنه بهید^(۲)
 گولّ و شکوفه تیهرن، خهنن وه رو پرووگار
 ماچی له تیۆلی عیشق، شکر که نه کردگار

۸۰ / ۶ / ۱۴

سهلام به شیروان

سهلامی له دلّ وه مولک شیروان
 هاو پشتی گه و رای شاره گه م ئیوان
 ئەر دپیر هاتمه من بی ته قسیرم
 شیعر یاری نه کرد گهردی دهرگیرم
 مولک زه رخیزی شیروان چهرداول
 ههم خاک عیشق و ههم سهرای بولبول
 ههم مههدی هونهر ههم سهرای کاری
 له گهنج ته لاش سههوزو زه رباری
 ههم پیاو و ههم ژن گشت گهرم کارن
 وه شهوقی ئیحساس گهردی یهک یارن
 ههم میهمان نهواز، شیرین زوانین
 ئیوهیش بی گولّی له کوردسانین
 شاردان عیشقه و عیشقی بی مه رزه
 له ههرجا بوودن دایه م سهه ربه رزه
 جوغرافیا دان مه رزی له نوره
 وهی قولهی به رزه، تیه ریکی دوره
 جوغرافیای عیشق مه رزی ها دلّه یل
 ها له سووزی شهو، ناله ی بولبوله یل
 ده ریای ئی مه رزه ئەشک^(۱) چهودان
 ئیحساس خودا ها له خهودان

(۱) ئەشک: فرمیسک، رۆندک، ئەسرین.

(۱) فک: فکر، ویر.

(۲) بهید: کنایه از وزیدن.

زه‌مانه بژهن

زه‌مانه بژهن سازی خویش له نوو
داخ دل‌گه‌م شایه‌د سافی بوو
زه‌مانه بژهن سازی دل‌خویشی
بکه‌پن^(۱) ده‌نگی ناله‌و بی به‌شی
له گوزه‌شته نه‌وش سوو ها له ری
نه‌ویدی^(۲) بییه دل‌خویشم وه‌پی
تیه‌ریکی دل‌یل دی ته‌مام بکه
مشتی هه‌ساره له‌ی شه‌وه بخه
باوه‌شی له یاس به‌ی وه دل‌مان
بیلا سه‌وزه‌و بوو باخچه و گولمان
گری^(۳) وه مه‌رام دل ئیمه به‌و
که‌م زه‌جرمان به‌ی تاسمان که‌و!
زه‌مانه سازت وه‌لاره‌و مه‌ژهن^(۴)
که‌م را عاشقه‌یل چاله‌و چا بکه‌ن
زه‌مانه بژهن سازی سه‌ریه‌ری
له‌ی هه‌قاره‌ته گیان فره له‌ری

(۱) بکه‌پن: خاموش کن، ازبین ببر، که‌له‌وپیه.

(۲) مزگینی، موژده.

(۳) چرکه‌په‌ک، له‌فره‌په‌ک، کاتیتیک.

(۴) هیمایه بۆ خراب ژه‌ندنی ساز و به‌واتای ریکنه‌که‌وتنه له‌گه‌ل که‌سیکدا و به‌دلی
ئو کار نه‌کردن. کنایه از ناسازی و دشمنایگی نمودن.

ڪارت هه يه سه: بڪوشي ئي حساس
 چهنئي بي ره حمي ئه ي خودا نه شناس
 تاڪه ي تو ايدن ناسازي بڪه ي
 بهيده مان له يهڪ جودايي بڪه ي
 تاڪه ي تو ايدن بوني دردمان
 شهو نه خه في و ئاهي سهردمان
 تاڪه ي تو ايدن ئه ي بي به شيبه
 ئه ي به ختي لارهو ئه ي نه خواهه شيبه
 ئيمه له هوري^(۱) دونيا نه چيمه
 بهو ئاشتي بڪه وه گهردي ئيمه

يا عهلي هاوار

يا عهلي هاوار، يا عهلي هاوار
 نه مهنه يه وه دل دي سه بر و قهرار
 تو مه ولای مني، شاهي مهرداني
 رازي بي سه بري ئه ي دلّه زاني
 تو خوو مي پهره بان، مه زلووم نه وازي
 ئه پرا خوداوون دووس و هه مپرازي
 مه گهر نيه ونيدن ئه ي هه مه دهرده
 خيانهت فره و ده وري نامهرده
 گور، گوري تاگر هاوه سوقانم
 يا عهلي مه خوهت بڪه ي دهرمانم
 پاييز و خه زان گرتييه گيانم
 يا عهلي ئوشم سه ووزه زوانم
 يا عهلي ئوشم وه دل و وه گيان
 دهنگي يا عهلي چووده ئاسمان
 عهرشيه يل گشتي هه م سدای متن
 يا عهلي يانيش خواهاني تن
 يا عهلي برهس مه رده يل هه قيرن
 كوچه يلئ شه كهت پر له فه قيرن
 يا عهلي برهس سه ر بڪيشه ديار
 دلّه يل ئاشتي به ي وه گهرد به هار

(۱) هور: له كه لهور: ياد، هور: له كرماشان: كيسه.

سهلام بههوار

ت خوو برامی یاری هاو زوان
تاج سهرمی وه ناو کرماشان
ت نوری چهوهو بینای دلّمی
سیاچهمانه‌ی^(۱) باخ و گولمی
ستوونی دلّ و چوار چوو مالّمی
پهژاره‌ی عیشق و شوورو حالّمی
سارپژ شیرین ته‌لّخی گیانمی
وهههر مـولّکی بود هاو زوانمی
سهلام ئه‌وینار^(۲)، سهلام شه‌قاییق
سهلام گولچه‌ری همیشه عاشیق
سهلام داژداری^(۳) قه‌بیله‌ی ئیحساس
سهلام ئاسوو^(۴) عیشق، باخی گولّی یاس
سهلام به‌شارت، سهلام به‌ماوات
سهلام به‌گولّه‌یل، باخ دلاوات
سهلام به‌باوگت، سهلام به‌دایه‌ت
سهلام به‌که‌بکی نیشییده سایه‌ت

(۱) آواز خوش، کنایه از بلبل.

(۲) ئه‌وینار: عاشق.

(۳) داژدار: میراتدار.

(۴) ئاسوو: افق.

سهلام به‌دیدهی نازاره‌گانت
سهلام به‌خاوی رزگاره‌گانت^(۱)
سهلام به‌له‌شه‌یل بی سهر سه‌رفه‌راز
سهلام به‌سه‌ره‌یل، له غه‌م پر ئاواز
سهلام به‌قه‌له‌م، سهلام به‌دده‌فته‌ر
سهلام، به‌شوری تودیری وه‌سه‌ر
سهلام به‌ئایین، پر له عرفانت
سهلام به‌چوارشای^(۲) دین و ئیمان
سهلام به‌هیمن سهلام به‌هه‌ژار
سهلام به‌داره‌یل، باخ بی به‌هار
سهلام به‌زیره‌ک، سهلام به‌هه‌لمه‌ت
سهلام به‌شه‌پۆل وه ئایه‌ی ره‌حمه‌ت
سهلام به‌ماملی ده‌نگی ئه‌وینه
سهلام به‌ناسر ناله‌ی شیرینه
سهلام به‌ههر که‌س هاله‌و دیاره
سهلام به‌سووران، ئی که‌ش^(۳) سواره
سهلامی پیشکه‌ش بانوو مه‌ستوره
ئه‌وه‌کی له عیشق بی ژنی شووره
سهلام به‌شیرکوفه‌خری کوردستان
سهلام به‌په‌یکی سهلام ره‌سان

(۱) رزگار: آزاده.

(۲) چوارشا: چهار یار نبی اکرم (ص).

(۳) ئی که‌ش: ئیکه‌شه، این دفعه.

سهلام به پشه شيو، په شيو نه و حالئ
 وه هرکه کورده و تاباد بوو مالي
 سهلام به خاکت، خاکئ زه رفامت
 سهلام به شارئ بئ مهرزو نامت
 سهلام به سووزئ شه وه بيل تارت
 سهلام به چريکهئ بئ گوناو زارت
 سهلام به هاوار، سهلام به رزگار
 سهلام به مهستي، سهلام به خومار
 سهلام به دلته بيل، شه کهت و بيمار
 سهلام به چه وه بيل، هميشه بيدار
 سهلام به جهرگئ کئ پاره پاره س
 چوار به شئ غمه و رووئ ناواره س
 سهلام به کاني سهلام به واران
 سهلام به شنه و په يکئ وه هاران
 سهلام به دليگ نه خو هوش خيال ه
 شه فاي هاواره و زواني لاله
 سهلام به زه نجير، سهلام به قه فه س
 سهلام به زنهئ، سهلام به نه فه س
 سهلام به گوورت، سهلام به دارت
 سهلام به مهرگ شه رافه ت بارت
 سهلام به رووژت له خو هوشئ دوره
 سهلام به شه وئيت ئاخري نوره
 سهلام به هه رچئ هاوه لاي تونه و
 نه سيم تيره تدهئ به پيري منه و^(۲)

(۲) به پيري منهو: به ره و من، به طرف من، به آغوش من.

توامد ئمشه و

توامد ئمشه و وه دل و گيان
 ته و ئينت زارد سوقانم سزان
 توامد ئمشه و چو بسته ري ياس
 چو هريري عيشق چو په رنگ ئي حساس
 توامد ئمشه و ئهئ شوورئ فه رهاد
 خاس زنده گيم، داي وه ده س باد
 توامد ئمشه و وه مه بيل جاران
 چو گولزارئ عيشق، چه وه رپئ واران
 توامد ئمشه و کورهئ ئاگرم
 بره س وه دادئ دهمئ ئاخـرم
 توامد ئمشه و وه دلواپه سي
 دي کهئ وه دادئ ئي دل ه په سي
 توامد ئمشه و ئهئ گيان شيرين
 وه يادئ عيشق و قه سه م ديرين
 توامد ئمشه و چو په رنگ خيال
 ئهئ ئارامئ گيان ئهئ عيشق محال
 تيشه هه لگرو بيستوون بکه ن
 وه زه ربئ تيشه وه دونيا بخه ن
 چو مه جنوون بگر، رپئ سه حراي له يلي
 م تيه م وه ره و تو، تو را بئ مه يلي

کەه ی پەسنیەدن دەسەد وە دەسم
هانای دڵەگەم، عەزیز، گشت کەسم
کەه ئێرەم تیهەری خووشەه ی لە دڵت
کەه بەشم دەیدن لە باخ و گوڵت
کەوتری زەخمی کی پەرنیەدی
دڵ ک شکێاس، کی سزنیەدی
ئەگەر موسەلمان ئەگەر کافری
ئەرا، م حوکم و دین ناخەری
توامد ئمشەو وە عیشق هاوار
سەبەد مەرەمەتی ستارە رام بار

۸۰ / ۳ / ۸

کوردسان

وەرەو کوردسان هەوام تازە بوو
سەفای کوردەگان لە هورم نیەچوو
خاکێ کوردسان یادگارمە
ئەو زەرین بەرگە ئیفتخارمە
یادگارەگەم لەورە خاک بیە
هیچ جا لە دونیا چوئەورە نیە
کاشکی بمردام لەورە بیەنام
بەرگێ غەریبی شارەیل نەسەنام
دڵێ م لەورە وە عیشق پابەنە
وہبێ کوردسان دونیا رام گەنە
لە خاکەلێوہ^(۱) یا مانگی گولان^(۲)
عەزیز گوزەر کە لە دیارمان
لە خانەقین و تا گەر مەهاباد
وەفکرەو مەچوو دڵد بکە شاد
سەقز، مەریوان، سەردەشت و بانە
گوڵە و گوڵ چێری لەو کرماشانە
ئیلام و ئیوان، سنە و کامیاران
خوہش و رەنگینە فەسلی بەھاران

(۱) فروردین.

(۲) اردیبهشت.

هه له ب، دیار به کر، رانییه و بوکان
 کهر کووک و زاخو، به دره و ئاودانان
 دلّیان پائییزی وه لوتف به هاری
 په زیرادان بوون وه کـــوردده واری
 درسیم و خانی، پاوه و جوانروو
 ئورفا و قامیشلی له هورم نیه چوو
 هم قه سری شیرین سه رپل و سه ومار
 هه لّجه و قوروه، میهران و بیجار
 گشت خاکئی منه گشت دیارمه
 جیییه گه ی ته ژدای بی تازارمه
 دالگ شیرم دا وه گووشم خوه نی
 وه روولّه بمرم که بی بهش مه نی
 خوزه و کوردسان ئاواد بکردام
 رهنگئی په شییوی له روود بوردام
 ت شارئی منی شارئی شارانی
 مایه ی دلگه رمی گشتئی کوردانی
 ت شارئی منی له خهم گرتنه د
 مییراتی منود وه زور بردنه د
 خوه زه و نه یاتام خهم وه لیومان
 بالای شکیایو رهنگ په شیومان
 خوه زه و دلّمان به هاریه و بوو
 رهنگی په شییوی له وی ناوه بچوو

له رووژئی ته زه لّ هه جه ورتاله^(۱) بوم
 حه ریف عییشق نهوم م ناخاله^(۲) بوم
 سه د سالّ ته ی کردم ری له عاشقی
 له وهخت هه ساو من یی سالّه بوم
 عییشق دیدت له زه و ئه ر ده رفه وه ی^(۳) نای
 بچوو وه مه یدان نهوشن یاروو وای
 بمین و بکیش جه وری ئی گه وره^(۴)
 پالّه وانه گه ی بازو بهن سۆزیای
 ته گه ر عاشقی جورم و گوناسه
 گوناکارتهرین عاشق خوداسه
 خودا عاشیق و عییشق لیمان بهش کرد
 خوه ی میرات دارئی عییشق و وه فاسه
 سه وزینه پوش له حزه ییل زه رد
 ئایینه دار دلّ پر ده رد
 خه یالّم ته ودار هووشم برپایه^(۵)
 کوچه ییل قه دیم وه شووند گه ردیم
 قه سه م وه عه هدئی ک شکانیده ی
 قه سه م وه دلّی ک سزانییده ی

(۱) کنایه از بدبختی.

(۲) ناشی بودن.

(۳) حریف شدن.

(۴) گیر.

(۵) کنایه از مدهوش شدن.

ئی کووهی^(۱) غه‌مه ها ئینتزارت
قه‌سه‌م وه سات ک پمانیده‌ی
بارکولهم غه‌مه‌و تیه‌م وه دیدارت
سه‌وغاتم یه‌سه‌ ئه‌ر بامه‌ شارت
خه‌لات عیشقم سه‌گه‌ردانیه
خوه‌میش نیه‌زانم را بومه‌ خارت
چه‌ بودن ته‌گـــــر بایدنه‌و وه‌لام
ده‌روه‌چی له‌ عیشق سه‌وزه‌و بکه‌ی رام
چه‌بودن زه‌رپی می‌ه‌ره‌بانه‌و بود
بره‌ سیئیده‌م له‌ خوه‌م تا خودام

---

(۱) کوه.

هایده دهر وونم

پیشکش به‌که‌سیک وه‌ک به‌هار سه‌وزه
وه‌ک ناسمان شین محمد عمارلو

هایده دهر وونم سه‌وزی له‌ گیانم
ره‌ژیایه له‌توقسیه‌ی زوانم
به‌ن به‌نی شی‌عرم نه‌زهمی له‌تونه
جه‌وه‌ری عیشقت ها له‌ سوقانم
نوسمه‌د هه‌ر شه‌و کیشیمه‌د هه‌ر روژ
ته‌وجی سه‌به‌رزی هه‌ر داستانم
له‌تو دل کهنه‌نین ته‌رک زنه‌یه
شووری زنده‌گی سه‌رمایه‌ی ژیانم
له‌ شه‌و غه‌ریبی وه‌ بی ده‌نگ مرم
ئه‌ر تروسکه‌ت نای له‌ ناسمانم

۸۲/۹/۵

تیشهی عیشق

وه تیشه دایدن له ریشهی عیشقم
ئاگر دایدنه له ویشهی^(۱) عیشقم
سه‌راپا سزم له ئاگرئ عیشق
ئاگر وربسکهی^(۲) ههمیشهی عیشقم
ره‌سم دل‌داری وهی جووره نیسه
خون خوهم کردی له شیشهی عیشقم
هه‌دروو دایدوو، وه‌تم یه‌راسه
خوهش باوه‌رگه‌ی غه‌م پیشه‌ی عیشقم
وه رووژئ ئەزەل هه‌ج‌ه‌ور تاله‌ بوم
وه‌چاره‌م نووسان جه‌ورکیشه‌ی عیشقم
زه‌خم تیشه‌ی عیشق شوونئ ديار نییه
تیشه به‌ی وه‌لیم، جای تیشه‌ی عیشقم
سه‌د زه‌ریه‌ی تره‌ک، ئه‌ر به‌ی له ریشه‌م
هه‌م وه‌نوو سه‌وز که‌م، شاریشه‌ی عیشقم

۸۰ / ۱۰ / ۸

عاشیقم هیما^(۱)

شکیامه له عیشق عاشیقم هیما
یه هه‌مزادمه، وه‌لیم نیه‌و جو‌دا
کووه‌ئ غورووروم سه‌رم له فه‌له‌ک
عیشق دایه‌م له زه‌و^(۲) غوروورم شکیا
هه‌ر شه‌و له گووشه‌یک وه‌شه‌که‌ت که‌فم
گو‌ل سوو^(۳) له عیشق هه‌لسمه‌و پا
دوعای من یه‌سه‌ عاشیق بمینیم
سه‌رچشمه‌ی مه‌روم له عیشق و وه‌فا
ئه‌ر عاشیقی نه‌و، وه‌خودا مرم
به‌هانه‌ی زنه‌ی عیشقه له دونیا
من ئومیدوارم وه‌که‌ره‌م عیشق
هرچه‌ن داره‌گه‌م له ریشه‌ کنیا
کافی‌ه خودا ئیشاره‌ی به‌یدن
وه نوو پاگرئ کووه‌ی ک رمیا
له گو‌ر گو‌رئ عیشق هه‌م ئاگرم به‌ن
ئه‌وسا دی شایه‌د گونایلم رزیا^(۴)

(۱) هیما: هنوز.

(۲) زمین.

(۳) گو‌ل سوو: به‌یانی زوو، سپیده‌دم.

(۴) رزیا: رژیا، ریختن، کنایه از پاک شدن گناهان.

(۱) ویشه: بیشه.

(۲) ئاگر وربسکه: آتش جاودان.

سه دباری ترهک نه گهر بشکیه م
له دهوله تی عیشق عاشیقم هیما

۷۹/۸/۲۶

نایه ییل عیشق

ئمشه و دلّه گهم وّل و وهیلانه
له گور گورئ عیشق ئاگرئ دانه
ئمشه و هم له نوو هاله ی دهره یله
ههر دهرئ کوتئ قوفلتی له سانه^(۱)
باوه رئ نیه کهن زه خمیییه و ریشه
ئه و کی بچرئ ئی بی زوانه
برهس وه دادم هاوعه هدئ دیرین
تا نه که فتیه وه ی گورپسانه
گه وره رووژنایک ها له وجوودم
ئاخهر ئومیدم لوتف قورئانه
ئارامش گرم له نایه ییل عیشق
ههر چهن دلّه گهم وّل و وهیلانه

۷۹/۹/۱۶

(۱) سان: هه ورامی، که لهویری، سنگ، بهرد.

ئمشه و له نوو تو سانی

ئمشه و له نوو عاشقم، عاشق تر له همیشه
ئمشه و له نوو تو سانی، منم له جنس شیشه
ئمشه و له نوو بیماره دلّم له ناپه رهیزی
ئمشه و دارئ عیشقم تونید زه بهیل تیشه
ئمشه و گولّه یل عیشقم له تیف تر له خیالن
نگایل سهردت ئه رام چو زهر مارو نیشه
پهنج فرهی کیشامه تا عیشق پهسی وهی هه نه^(۱)
تنی خودا دی مه به ئاگر له باخ و بیشه
ئمشه و له نوو توامد چو بستهرئ له ئیحساس
عاشیقی کار خوهی کرد دی به تر له همیشه

۸۰ / ۴ / ۳

گهردم ئه پراسه م

دلّم شکنن خوهم مه رهه می نه م
وهدهر رانینه م له، په نجه ره تیه م
هه تهقم^(۱) کوتن وه دیدئ مهردم
وه بی شهرمییه ئاورو دلّم به م
وه جورم عیشقم سهنگوارانم کهن
ئمروو دی ئوشم ته رک گونا که م
گیانم و جسمم ئالوودهی دهرده
وه بی عاریه و، گهردم ئه پراسه م
تا یه کی تیه دو وه ده مم خه نی
منیش بی تارف دلّ و گیانم ده م
له عیشق گلیه م^(۲) و هه لسمه و^(۳) پا
دلّم شکنن خوهم مه رهه می نه م

۷۹ / ۵ / ۲۵

(۱) تهقم کوتن: کنایه از رسوایی.

(۲) گلیه م: کهفتن، پام سوریا، افتادن.

(۳) هه لسان: پاشدن.

(۱) شوین، شوینگه، پله، اینجا.

هەر شهو کۆشیدهم

هەر شهو کۆشیدهم، رووژ گیانم تیهیدهو
ئمروو دلێ دهی، سوو دلێ بهیدهو
شهوسزم وهلای بوومه خوڵه کوو
گول سوو لهنوو ئاگرم کهیدهو^(۱)
یئ جا توایدهم یئ جالیم توورئ
هەر رووژ تهرا م یئ وهنئ^(۲) نهیدهو
تا توام دهچم لئ دهردودامه
وهئیسم دهرمان دام تر خهیدهو
دلیم دهمه پئ، ئوشم یهرا تو
ئهو ژیرئ نیهچوو رام کلئ کهیدهو^(۳)
باوهشئ ئیحساس کل کهمه مائی
وه ریشقه نییهو^(۴) ئیحساسم دهیدهو
ئیمروو چوودن و هیلیدهم وهجی
وهزوان چهو سوو له نوو تیهیدهو

۷۹/۸/۲

جهوانه و بودوو سهرمهس

دل ههمیشه تنگم! سهبوور بوو ک خودا ههس
ههچهن ریی نهمایه نهوهیدن ری وهناکهس
زانم ویران و چوولئ^(۱)، کهس نیاید ههراوهت
ئوشم ههم سهبووری که! رهحم خوداوهن فرهس
ههچهن ک بی چراخی، تیهریک له کونج سینه
سهوزینه پووش عیشقد تیهیدن چراخ وهدهس
زانم خومارو پییری وه پای دیوارهیل غهم
له زولال دیدهی دووس، جهوانه و بودو سهرمهس
وه زندان عاشقی وازه دهرهچئ^(۲) ئومید
تهناف مهرگت بهسن، عیشق بوودنه فهربارهس
دونیا فره گهورهسه را عاشقهیل بووچگه
له کوورهری زندهگی، جی^(۳) پایگیش له خودا ههس

۸۰/۶/۱۸

(۱) کهیدهو: برافروختن، روشن کردن، ههڵکردن.

(۲) وهن: ددرس، دام.

(۳) کهیدهو: ویسان تهی نیریتتهوه، پس فرستادن.

(۴) ریشقه نیو: تیتالی، مسخره.

(۱) خلوت: ساکت، خالی.

(۲) دهرهچ: کهلهوریه: پنجره.

(۳) جا.

زانم تیهیدنهو

زانم بیی رووژی تیهیدنهو له نوو
هم که وترئ عیشق له قهفهس دهرچوو
زانم هم خه نی گولته یلم وا بوون
نه سیم پر بوون له عه ترئ شه بیوو
زانم دووسی که یم وه گهردئ عیشقا
شه و تیه ریکمان هم بوودنه سوو^(۱)
زانم بیی رووژی ئاغوشه واکه ی
ئه و رووژه پامان بووده عه یدئ نوو

۷۹/۱۱/۱۰

چوو له دلته هات

چوو له دلته هات دلتم شکانی؟
قه لای ئامال و عیشقم پمانی
شای مولک دلتم گهنج عیشق دیرم
دل عاشقم بی خود ترسانی
گدا سفه تی، له ی دهره بچوو
چه ویت ورسینگه^(۱)، به خشش نیه زانی
قه بوولت نه یرم دل وه لید نامه
ت ک بازیچه ی دهس زهمانی
ت عاشیق نیید، عاشیق نه مایدن
وه گهرنه دهردئ عاشقه ییل زانی
له عیشق و ئیحساس به شی نه یریدن
بیی سه ردهر گومی بی ئاشیانی
خودا بکه بدن ئارامت نه گری
نه دهرچی وه دهس دل په ریشسانی
شهرمه نده ی ئیحساس رووسییه ی عیشقی
له ههریم عیشق حورمه ت شکانی

۷۹/۹/۳

(۱) ورسینگ: برسی گرسنه.

(۱) روز.

بازی عیشق

نه‌گهر بایدنه و شوکری خودا کهم
سه‌د به‌غله ئیحساس وه شوکرانه دهم
وه ریشه‌ی وجود له سه‌رچشمه‌ی گیان
نه‌هال عیشقت هم له دلّم نه‌م
هرچه‌ن نیه‌تواید هم رووم خووش نه‌یری
وه‌لیم بی‌زاری من وه‌ره و تو تیه‌م^(۱)
شکیامه نه‌ما قامه‌تم راسه
وه‌لای ناکه‌سه‌یل سه‌رم نیه‌ودن خه‌م^(۲)
فک نه‌که‌ی دونیا وه‌ی جووره مینئ
یه‌ی پروژ دونی‌ده‌ن ئی بازیه‌ به‌م^(۳)
هرچه‌ن ئیمانم کیشیاسه کوفر
نه‌گهر بایدنه و شوکر خودا کهم

۸۰ / ۴ / ۲۸

دی نه‌وشم

توام دی نه‌وشم له عیشق و ئیحساس
دی نه‌وشم را کهس، هم دلّم گیراس
چ فایده‌ی دیری وه‌تنئ په‌تی^(۱)
نه‌را کهس ک دلّی نه‌شکیاس
وه ناو خوه‌م مرم روو وه‌که‌س نیه‌خه‌م
تا نه‌و رووژه ک مردن بووده راس
هر دهرئ کوتم قوفل و تیه‌ریکه
ته‌مام دهره‌یل وه رووم به‌سیاس
ئوشن دووس داشتن ئاسمانیه
عیشق و عاشقی دی را م گوناس
قافلّه‌ی عیشقم ته‌یره^(۲) داس وه‌لی
هیچ رام نه‌مه‌نیه‌و مه‌نم خه‌تاس
قه‌سه‌م خواردمه دی ناود نه‌وهم
چه بکه‌م له نوو هم دلّم گیراس

(۱) هاتن، آمدن.

(۲) به‌ره و خوار، خم شدن.

(۳) بردن.

(۱) په‌تی: مفت (خو‌زایی)، بی فایده.

(۲) ته‌یره: دزد، که‌له‌وریه، راهزن، کنایه از پریشانی و درماندگی.

دی نیه تیهم وهلاد

ها یادت وه تم یی شهو تیهم وهلاد؟
له رازی عیشقم هم ئوشم ئه پاد
ها یادت وه تم شه که تیهیل چن
له دلواپه سی نیه مینی بونیاد؟
ها یادت وه تم بوغزه یلم هیلم
ئه شکه ییل کالم رشنم وه پاد؟
ها یادت وه تم مانگ وه لیم هه لای
به ختم رووشن بوو دلّم بوودن شاد؟
یه سه پید ئوشم دی نیه تیهم وهلاد
رازم بهرمه لاس چه بوشم ئه پاد
هم له نوو پرم له دلواپه سی
په شییوی به ختم له نووگرت بونیاد
بوغزه یلم گشتی له سینه مه نن
ئه شکی نه مه نیه پرشی وه پاد
ئاسمان پرمیاس مانگ ئاوا بووه
لهی به ختی شوومه هه ی دادی بیداد
زولال عیشقم بووه سه سمورداب
شه وقتی نه مه نیه دی بامه وهلاد

۷۹/۵/۲۰

مه رگ هه ساره

هم دلّم ته نگه و غه زه ل په ژاره س
هم شه واری شووم وه رجه ئیواره س
بانه و دیارم، یی فکری بکه ن
گیان هاله ته نگه، نه فسه شوواره س
په وزه نه ی عیشقم گیرووده ی شه وه
ترووسکه ی^(۱) غه مه و مه رگ هه ساره س
ته ک سه واره گه ی جاده ی که هکه شان
ئاسمان دلّم هم پاره پاره س
میهمانی بکه به خت تیه ریکم
رووح سه رگه ردان، دلّم ئاواره س
ته نیا پرشه گه ی^(۲) شه و ییل بی رووژ
هم دلّم ته نگه و غه زه ل په ژاره س

۸۱/۱/۲۱

(۱) ترووسکه: سوسو.

(۲) پرشه گ (پرشنگ): بریسکه، که له پوریه.

کوچه‌ی هیرانی

یادت پر کردیه هه‌وای وارانیم
سه‌رئ بیه‌و، دیاری کوچه‌ی هیرانیم
گوله‌وا^(۱)ی تیه‌یدو گول ریزانه
خوهد بنه له جی دل تووفانیم
غورووبی ته‌لخه‌و هه‌لامات ترس
ئه‌را چوه نیه‌ونی دل په‌ریشانیم
وه دووشمن رازی، وه‌دووس دلخوهرم
خه‌نجه‌ر خواردمه، له دووس گیانیم
سازی غه‌م ژهنن^(۲) وه گووش دلّم
فره شیرینه‌را بی سامانیم
دونیا گشت زانن ویرانه گیانم
دهسئ نیه‌نه‌و بان ئه‌را ویرانیم
وه دیار غه‌م مه‌نزل نشینم
له غه‌م بی‌رسن ناو و نیشانیم

۷۹/۹/۴

ئه‌مرو هه‌م دلّم

ئه‌مرو هه‌م دلّم له رو ده‌سم مه‌ن
هه‌راجئ کردم که‌س نه‌وه‌ت وه‌چهن
هه‌رکه هاته‌و دیار ته‌ماشایگی کرد
په‌شیمان‌ه‌و بو دلّم نه‌سه‌ن
وه‌تن نژادی؟ وتم نه‌جیبه
وه‌تن ئی جنسه له بازار نیه‌وه‌ن
وه‌تن؟ ته‌بارئ وه‌تم سادده‌گی
وه‌تن یه‌راحت مه‌ردم گوولئ ده‌ن
وه‌تن چه‌ دیری؟ وه‌تم موحه‌به‌ت
وه‌تن جه‌می که، کاری رایی نیه‌که‌ن
وه‌تن وه‌ی دونیا هه‌ر ته‌نیا مینی
دلّم وه‌ی سفاته‌که‌ی له‌ی مولکه‌ به‌ن

۷۹/۸/۲۴

(۱) گوله‌وا: بای داخ وه‌کو گوله (گلوله)، باد سوزناک.

(۲) ژهنن: نواختن.

بار کوولہی غم

بار کوولہی غم مہنہس و ہشانم
کزہی بی بہشی کہفتیہسہ گیانم
چریکہی غم مہو پہزارہی دلّم
ہہی ہاوار، ہاوار، لالہ زوانم
دیدم بہسیایہو گووشم کہر بیہ
پایلم^(۱) ہا لہ خہو شکیایہ شانم
ہہی ہاوار ہاوار، من وہکی بوشم
دہس وہ دہس گہردی دہرمانی ژانم
ژانم بی دہرمان، دہرمان بی ژان
وہ یہک را دورن، ژان و دہرمانم
ہہی ہاوار، ہاوار، ہاوار بی دہنگہ
ہاوار بی دہنگ، ناو کرد سوقانم
تا کہی من بونم بہزگی^(۲) لیوہیل^(۳)
تہوبہ سہد تہوبہ کوفرہ ئیمانم
ہاوار بی شیکئیای پرہسی وہ جای
تہوسا دی ئوشم تہوبہ شکانم

۸۱/۳/۱۲

نمشہو لہ نوو

نمشہو لہ نوو سہرشارم، عہلی لہ جام عیشقت
نمشہو لہ نوو کہوترم ریم کہفتہ بام عیشقت
نمشہو چریکہی دلّہو دہسہیل میہرہبانم
ئی دلّ وہحشی منہ خاس بووہ رام عیشقت
نمشہو ہہلاک و شہکہت ناگر گرتیہ گیانم
نہیلی بمینی ہہسرت، دہمی لہ کام عیشقت
دہردد وہ گیانم عہلی، م ری فرہی ہاتمہ
پرہسیم وہ سویحی سادق، مہنم لہ شام عیشقت
ہزار کہوتر وہ نہزرد، ک خوہش بومہ پاوہنت
خودا بکہی نہدہرچوود دلّم لہ دامی عیشقت
تہگہر چ لافی فرہس، وہتن لہ شہوق عیشقم
شاعر ہہمیشہ مہستہ، عہلی لہ جام عیشقت

۸۱/۴/۲۶

(۱) پایلم: پاہایم.

(۲) بہزگی: زہردہی لیو.

(۳) لیوہیل: لیو، لب، لیوہ: دیوانہ، شیت.

ماسی ده‌ریا له هورهو^(۱) نییه‌وه‌دید

زانم بێ رووژ تیه‌یدنه‌و
ماسی که ده‌ریای له هورهو نییه‌وه‌دید
هه‌ساره ئاسمانی گوم نییه‌که‌ید
واران کیه‌نییه‌که‌ی^(۲) خوشک نییه‌که‌ید
به‌هار شکوو‌فایی له شاخسار نییه‌شارتیده‌و
زانم تیه‌یدنه‌و رووژێ پر له وارن و زه‌رینه‌و سیمنه^(۳)
عومری ئینتزار وه م‌ بده‌کاری
زانم ئی ئینتزاره‌ ده‌یدنه‌و
وه شهرمی ته‌مامه‌و دروه‌کانت به‌یدنه‌و
م‌ هه‌نووز ئه‌و پر ئاواتی^(۴) له‌ هه‌سره‌ت
کالم
م‌ هه‌نووز وه‌گه‌ردی ته‌مام دروه‌کانت
دووسد دیرم
وه هه‌رگز نییه‌وشم وه‌لید سیرم

۸۰ / ۲ / ۴

(۱) هور: که‌له‌وریه، یاد، ویر، بیر.

(۲) که‌نی: کانی، چشمه.

(۳) زه‌رینه‌و سیمینه: که‌له‌وریه، کولکه‌زه‌رینه، رنگین کمان.

(۴) ئاوات: آرزو.

عاشیق خوداسه

که‌سی ک هه‌میشه دروودا
چه‌نی ئاسان دلّ رواکان^(۱)
چه‌نی ماهیترانه‌ پا کرده‌ که‌وشی عاشقه‌یل و
چه‌نی شه‌لاقی هه‌وه‌س کیشا پیشانی عیشقا
چه‌نی دلّواپه‌سیه‌یل ئه‌له‌کی داشت
چه‌نی ئه‌شکه‌یلی لیخن^(۲) بوون
چه‌نی ده‌سه‌یلی گوولّ زه‌نه‌ک بوون
چه‌نی فکر کرد زه‌نگه
ئه‌ما نه‌زانس ک زه‌نگی له‌ عیشق مه‌عنا نه‌یری
عیشق فه‌دا بووین و فه‌دا کردنه
عیشق مۆقه‌ده‌سه‌و
عاشیق خوداس

۷۹ / ۹ / ۱۶

(۱) رواکان: که‌له‌وریه، رفاندن، ربودن ناگهانی

(۲) لیخن: ناپاک، پیس.

یہ روز واران واری

وارانی ک دہسہیل پر لہ نیازم تا چہ وہیلجی خودا ئہرای
چیہسہ ئاسمان
زانم تیہیدنہو وہگہردی واران
ہاتند تہنیا بہہانہی زندہگی منہ
تہکیامہ لہ گول
تہنیا گول زندہگیم
پہژارہو دلواپہسیبہ
پہژارہو ئینتزارہ
ہاتند کوچیل ساکت و چوول
پر لہ پونہو گولہ زہردہی بہہاران کہیدن
لہبہس ہاتند قہشہنگہ
کہوترہیل شہکہت^(۱) وہگہردیم
ہاتند جہشن گرن
کاولیہل دہورہگہرد
وہ مویارہکی ہاتند
ئاگر کہنہو وہ ہلپہرکہی
ئاگر بہریا کہن
ئہوسا دل منیش
ہاو ہلپہرکہی ئاگرہ

۷۹/۲/۵

(۱) کہوترہیل شہکہت: کبوتران خستہ.

واران بووار

واران بووار، تیہریکی لہ چہوہیلجی حہسرت بشوور
قہحتی رووژنای سہرزہمینی خوشک
دلہیل داوریہ^(۱)
واران بووار
ئہگہر نہواری
تہمامی
دہریچہیلجی نیمہگیان مرن
واران بووار
بشوور ہہر چی خاکستہرہو
ہہرچی ناپاکیہ
ہہرچی غہیر ئاسمانیہ

۷۹/۶/۲۴

(۱) داوریہ: گہمارودان، کہلہوریہ، محاصرہ، دور گرفتن.

له گه لستم

هاورده گز

ناشنا

تکيه گا

ئهی مەرهمی زامی تهنیاییبیه کانی تیک شکاوم

ناسیتمه وه

پیتی گه یشتم

که بهه ستت گه یشتم دوو دهستی گهرم

و تکيه گایه کی بهستینم بوونه پیتوست

له گهرمی ماچه کانتا لاوینی خواييم ههست کرد

و باره گای نیگای خواييم له چاوه کانتا دۆزییه وه

له بو رۆژه، گه شه کان فهره نجی عه شقم ئه پۆشی

که زهوی و زه مانم ئه شکي و وه رزی و وارین

شه وه و ره شه بارانیکه ئه م وه رزه

به فر خۆلا وییه و په لکه زیرینه م سی کوچکه یه

به لام من ئاراسته ی ئه م رۆح و جسمه م

به رۆشنی تۆوه

بازنه ی کۆیله بی ئه م دهستانه راناکیشم

ئه م عه هدی خۆلا وییه به سه ر دهرفه ته کانم

رامه کیلن

گۆوه ندی بی هۆری مه فه ن

تالی چاره نووسم شیرینی رامه کرۆژن

شه وکه رانی ته مه نیکی مه رگاوی من

۸۰ / ۱۰ / ۲۷

ئاوا هه ل نه نوشن

ئهم شهوا بی خاودنه

ئهم شنه سه ماوییه

ئهم شه پۆله پي تۆفانه

ئهم وه رزه سه وزه پۆشه

چه نی سادهی ئه یروانی

که دره ختی له هه لفریوان

له زستان ده میک ئه یبووژان

له تارمایی پاییزدا به جیتی ئه هیشته

که نه یئه زانی دره خت دره خته و

له مه رگیشا هه ر وه ستاوه

۸۰ / ۱۰ / ۲۷

بئی دهنگی من

بئی دهنگی من
بئی دهنگی من
نووسی:

هاوار

هاوار

هاوار

۸۱/۱/۵

ئووهی که تیئی هه‌ل ئه‌چووم

نه‌یئه‌دی
که ئه‌ییینم و تیئی ئه‌گه‌م
ئووهی که نه‌می ئه‌دی
نه‌یئه‌زانی

که نامزانی

۸۰/۱۲/۲۰

بۆ كەسپك كە لە تەك تەنبايىيە كەم ئەھاو

بەرەپووی تەنباي دىوانە خۆم
كەسپك كاس
خۆي ئەدوینى
نوورپكى سەوز لە دەلاقەي ژيانى
بەسەر تەرمى دیوار سەما
خۆریبەك بچووك بەسەر دەلاقەو دەل نىگەران
نەوەك شەیتان لە شەیتان تى بگا
ھاواسای خوا لە كوئى مالى
ئەوین لە مەشكەي زەمان ئاوس و
ئەوینى ئەو بەبزهیهكى كەمپەنگ لە داىك ئەبوو
چەند كچى بى گوناھ ئەم ھاتنەیان ئەقپى
و چ بى دەنگ ژيانیان ئەژمارد
شايد بەشى تەنبايىم بى
بچمە خولياكانى
شايدەدیش
بمرفینى
لە كەنارى دەلاقە لىلانويىبەكانى ئەوینەو
چرۆي ئەوا، ئەبووژاوه
و بەرەو خۆر پەيزەي ئەبەست
بۆتەيەكى زەرد و چووك

ئەم شادىبە لىلاويىبە
ئەم گۆرەندە ئەفسووناويىبە
لە كىبە؟ ئەي خوا!
من ھەست بەزامەكان ئەكەم

بپوا ئەكەم

فام ئەكەم بىنم پىتوہنا

پى كەنىم

خەوتم

ھا... ھا... ھا... گشت زامەكان

ئىستە ئەم گۆرەندە زام پۆشەم

تى ئەگەن

گۆرەندىكى زەرد لە تورەنجى سەوزى تەنبايىبەكانم

داشاردراون گۆرەندىكى لىلاوي

ئەي پرگارى دورىن و پر لە فرىو

چۆنت بىمە سەرە چەلەكەت

ئەو ھاوپىبەت لە كوئى تى بگەم

راستترىن رەچەلەكى ژيانم!

لە ھەر كوئى ئەگەي بگەرپتوہ

من لە راوینى درۆ ناگەم

و لەگەلېا نەمرىكم

۸۲/۱۰/۲۸

بلیتی نیشتمانه کهی دۆراندین

بیئتوو له م که نار ه بگه شیتته وه

بین تا دهراوسیتی کازیوه نیگاروان بین

شایه د بهشی ته نیاییم بی

بچمه خولیاکانی

شایه دیش بمرپینتی

بین تا دهراوسیتی کازیوه نیگاروانی بین

۸۰ / ۱۱ / ۱۱

گهوره میهمان

وه ئومید هانتت میهمانی دامه

ماله گهم له شهوقتی هانتت

ئیحساسی ئاسمانی وه پی دهس دایه

گولنه یلی قالی کوهنه گهم شکوفا بوونه

ئهویه ک چرن

میهمانی گهوره ها له ری

میهمانی گهوره ها له ری

ئمروو چه وه یلم وه دهر مهن

وه ئومیدی هانتت وه نوو

ماله گهم ئاو و جارو کردمه

غوباری دهره چه یل پاک کردمه

گولدانه یلی له هورچی

وه نوو گول کاری کردمه

باخچه په یوهن

دامه

له یاس و نهسته رهن

روو تا قچهی ترمه دهر اوردمه

وه یادی عه هدی دیرینه مان

قورئان نامه سه بانی

تا عه هدمان ئه پرا هه همیشه

پاک بمینتی
 گه وره میهمانی ماله بوچگلهم
 قالی و گولدان، قورئان و باخچه
 جوړی مین چه وهری تونن
 شهوقی ئی ئینتزاره و
 ئی هاتنه وه لیمان نه گر.

***

پېښت

چه وهری - کومه له شیعری به کهم

9	..... مقدمه
11	..... راهنمای خط و کتابت در زبان کُردی
13	..... سخن شاعر
14	..... کُرد
15	..... ئەلماس عیشقی
17	..... مه گهر یی رووژی
19	..... دواى دهر دمان
22	..... یا عهلی هاوار
24	..... تیه نی جووشان
26	..... خوننامه ی کوردهیل
30	..... منیش لید تووریهم
32	..... کرمانشا
36	..... ههم ئیمشه و
37	..... لیمان نه تووری
39	..... زنه ی زیندانه
41	..... دالگئی نیل
42	..... باوگه گه ورایدن
44	..... که پری پوش
45	..... دهنگی شاره گم
47	..... ئایینه ی عیشق
49	..... پیشکده شه به ته و او ی نه و کیژه کوردانه ی...
52	..... باکووری
54	..... وه رینه م تنی
56	..... وه جاخه دل

94	پیشکەش بە "دوکتۆر کوروش یەزدانفەری کرمانشاهی"
95	بێ دەنگی مەل
96	نەم نەمی باران بار
97	هێشوی بروا
98	پیشکەشە بە تەواوی خوشک و براییانی خۆیندکارم لە گشت ولاتانی دنیا

دەرودچەیلی شەکت - کۆمەڵە شیعری دووهم

101	مقدمە
105	سخن شاعر
106	ت کاکیشانی
109	وئیل گەورای مەلکشاهی
113	موسەلمانی
114	ساقی گیان فەدات
116	وہنوو ہاتمہ
119	ہہرزہگی بەسہ
120	ہہم دلہم تہنگہ
123	رووح ہاوار
125	ئینتزار دور
127	یہیشہ گوزہری
129	یادت قہشہنگہ
131	سہر لہ موناجات
134	بوخچہی دہردمان
137	چارہ ہہر بہسہ
140	فہرق عیشق
142	ہاوو کووچ
144	ہہردگ چہوہری
146	ئہرا سوو
148	ماچن لہ تیولنی عیشق
150	سہلام بہ شیروان
152	زہمانہ بژن

58	چہوہری
60	نائینہی شکیای
61	دی شەکت بیمہ
63	نائینہی گلی
65	غروب رەنگینہ
66	تہ کیامہ لہ گوڵ
67	منیش لہ ہورہو بہیدن
68	ئہسپت رەم کردیم
69	وہپادان مینم
70	من و ت
71	وریسکەہی ئاگر
72	خاکم دانہ بای
73	بی ریشہ نیہم
74	کوچہی وارانی
75	چہوم ہا شووند
76	شوکرانہی بالاد
77	وہ رووژنی رووژنی
78	بہدہوریبہد نای
79	خہرماننی گوڵ
80	ملوانکی پەژارہ
81	پہر نیی ہیتسارہ
82	ئاسمان بووار
83	غوربہتی عیشق
84	تہویہ شکانم
85	ئاسمان یرمیا
86	بێ شہو تیہم وەلاد
87	عیشق ت دہریاس
86	تنی فہقہت بہانہم
89	قہلای عیشق
92	پیشکەش بەگہورہ ژنیکی مەزن لہ شاری سنہ

154	یا علی هاوار
155	سه‌لام به‌هاوار
158	توآمد ئمشه و
160	کوردسان
164	هایده ده‌رونم
165	تیشه‌ی عیشق
166	عاشیقم هیما
168	تایه‌یل عیشق
169	ئمشه و له‌نوو توسانی
170	گهردم نه‌راسه‌م
171	ههر شه و کوشیده‌م
172	جه‌وانه و بودوو سه‌رمه‌س
173	زانم تیه‌یدنه و
174	چوو له دلت هات
175	بازی عیشق
176	دی نه‌وشم
177	دی نیسه‌تیه‌م وه‌لاد
178	مه‌رگ هه‌ساره
179	کوچه‌ی حه‌یرانی
180	نه‌مرو هه‌م دلم
181	بار کووله‌ی غه‌م
182	ئمشه و له‌نوو
183	ماسی ده‌ریا له هوره و نیه‌وه‌ید
184	عاشیق خوداسه
185	یی‌روژ واران واری
186	واران بووار
187	له‌گه‌لتم
189	ئه‌م هه‌وا بی‌خاوه‌نه
192	بو‌که‌سیک که له‌ته‌ک ته‌نیاییه‌که‌م نه‌ماوه
194	گه‌وره می‌همان

سپاس از پدر و مادرم
برادرانم و خواهرانم، که باور عشق و زندگی هستند

و

محمد ماجد روحانی (مردوخ) - محمد رئوف محمدی مقدم - محمد
علی میرزایی - عبدالحسین کرمانیان - ماشاء... رشنوادی - ظاهر
سارایی - محمد جعفر پناهی - غلامعلی پرچم آزاد - منصور تیفوری -
بهرام بنیامینیان - محمود خرازی - وحید رضا بور بور - سید احمد بنی
طبا - فریدون قره باغی - محمد پیام شهپر - منوچهر آزاد فکر - صمد
چینی فروشان - احمد غلامی (بوکان) - کبری ملا نژاد - مینو
صالحانی - زهره رشیدی - رعنا صفی‌خانی - لیلی افشاری - آسیه
ملکی - انتظار مرادی - راحله ایزدیان - فرخنده اسماعیلی.